

Poskusna ločitev cerkve od države. Znan poljski kardinal Hlond, ki je nam Slovencem ostal v najboljšem spominu kot papežev legat na evharističnem kongresu v Ljubljani, preučuje z največjo skrbnostjo in temeljitostjo vprašanje o razmerju države do cerkve. Njegov namen je ostvariti najboljšo obliko tega razmerja. Ko je preštudiral rešitev tega vprašanja po različnih državah, se je odločil za ločitev cerkve od države na podoben način, kakor je vpeljan v Zedinjenih državah Sev. Amerike. Ta sestav se bo uvedel začasno in za poskušnjo najprej samo v dveh škofijah, v Poznanju in Gnieznu. Ako se bo obnesel, se bo razširil na ostale škofije poljske države. Po tem novem sestavu bo cerkev pobirala prostovoljne prispevke od svojih vernikov. Doslej so se ti prispevki pobirali prisilno od državnih davčnih oblasti skupno z davki. Kardinal Hlond pričakuje, da bo ta način odnosa cerkve do države, ki zajamčuje cerkvi večjo svobodo, povsem uspel, ker dobro pozna Poljake, da so vedno kazali veliko darežljivost in požrtvovalnost napram katoliški cerkvi.

Katoliške šole. Take šole so v popolnem skladu z željami in zahtevami katoliškega ljudstva. Ljudstvo hoče in zahteva po verskih načelih vzgojeno mladino. Takšno vzgojo dajejo samo verske šole. Kjer ne prevladuje verski duh, tam tudi ni vzgoje, kakor jo zahtevajo verske resnice in verski moralni predpisi. Najboljše je šolstvo urejeno v tistih državah, kjer je udeležen tip (oblika) konfesionalne (verske) šole. Žal, da takšne šolske ureditve ni povsod. V nekaterih državah niso verske šole dovoljene niti kot zasebne. Drugod, kakor n. pr. v Franciji, so dovoljene ter dosegaajo velike uspehe. V nekaterih državah, kakor n. pr. v Belgiji, uživajo verske šole občinsko, odnosno državno podporo. In vprav v Belgiji se vidi, kakšno zaupanje ima ljudstvo do verskih šol. Čeprav liberalci in socialisti strastno agitirajo zoper verske šole, število otrok, vpisanih v te šole, od leta do leta narašča. Napredek katoliških šol v Belgiji pa ni samo zunajni, ki se izraža v številkah šole obiskajočih otrok, marveč je tudi notranji, ki se kaže v pouku in vzgoji. Službena poročila šolskih nadzornikov spričujejo, da imajo katoliške šole, zlasti redovniške, pri izpitih veliko večje uspehe ko državne šole.

Katoliška mladina v Španiji. Katoliška mladina na Španskem je organizirana kakor povsod po katoliškem svetu v okviru posameznih škofij. Kakor je bilo ugotovljeno na zadnjem narognem kongresu katoliške mladine, obstoja 42 škofijskih zvez s 1100 društvenimi edinicami. Delavnih članov je nad 45.000. V preteklem letu se je vršilo 18 občnih skupščin in 205 tečajev, ki je na njih sodelovalo preko 12.000 članov. Mladinska organizacija razpolaga s 400 knjižnicami ter sodeluje na 155 krajih pri apostolstvu katehizacije (pouka v verskih resnicah). Prijavljenih za sprejem v katoliška mladinska društva je nad 20.000 mladeničev in mladenk. V Španiji torej vlada med katoličani živahno orga-

nizacijsko gibanje, in sicer politično, gospodarsko in prosvetno.

Škofijsko vodstvo Dekliške katoliške akcije v Mariboru bo priredilo od 7. februarja zvečer do

11. februarja zjutraj v Domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem pod vodstvom gospodov misijonarjev tridnevne duhovne vaje za dekleta. Prijave se pošiljajo do 1. februarja na Misijonska hiša pri Sv. Jožefu, p. Celje.

Voditelj obmejnih Slovencev †.

Iz življenja in delovanja rajnega.

Iz obmejnega št. Ilja v Slovenskih gorah smo prejeli žalostno vest, da je tamkaj na prijaznem Karlovem podlegel hudi pljučnici za obmejno slovenstvo toliko zaslužni rodoljub g. Franjo Thaler v starosti nad 70 let.

Pred 47 leti je prišel rajni v št. Ilj, kjer je po stričevi in tetini smrti prevzel lepe vinograde in posest z gostoljubno hišo, katero je imenoval »Karlovo«.

Zibelka je tekla Thalerju v Železnikih na Gorenjskem, odkoder je prišel v št. Ilj kot prava slovenska korenina.

Bil je soustanovitelj bralnega društva ter hranilnice in posojilnice. Njegovo največje delo je pa »Slovenski dom« v št. Ilju v Slov. gor., ki je bil zelo slovesno blagoslovljen 8. septembra 1910. V št. Ilju je županoval 15 let in to predvsem v avstrijskih časih, ko so Nemci zastavljali vse moči, da bi iztrgali Slovence tolikanj važno postojanko, ki je pod umnim vodstvom g. Thalerja zmagovito kljubovala vsem navalom »Schulverina« in »Südmärke«, dokler ni prišel preobrat.

Kot res pravi Slovenec je bil blagopokojni Franjo pobožen katoličan, vedno v prvih vrstah bivše SLS in njegova izredna gostoljubnost je bila znana po celi Sloveniji.

S Thalerjem lega v grob na naši severni meji mož, ki je bil dolga leta požrtvovalni voditelj obmejnih Slovencev in ki bo ostal še poznim rodovom kažipot, ka-

ko je treba res prav ljubiti, uspešno in neustrašeno delati za blagobit našega naroda.

G. Thaler na zadnji poti.

Na mrtvaškem odru je počivalo truplo pokojnega v Slovenskem domu, odkoder se je vršil pogreb v nedeljo dne 26. I. na šentiljsko pokopališče. Pred hišo žalosti se je poslovil od rajnega mariborski g. podžupan Franjo Žebot. Glasbena Matica iz Maribora je zapela žalostinko. Pogreb je vodil g. kanonik in dekan Ivan Čížek iz Jarenine ob asistenci monsignora Iv. Vrežeta iz Maribora in domačega župnika Bračka. V sprevedu je bilo poleg ljudskih množic iz domače in sosednih župnij več duhovnikov, predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec, bivši minister Vesenjak, dr. I. Leskovar, dr. Fr. Schaubach, zastopniki Maistrovih borcev in še razne druge odlične osebnosti. Poslovilno besedo je spregovoril ob odprtem grobu g. kanonik Čížek, ki se je spominjal 40-letnega medsebojnega prijateljstva. V imenu JRZ je govoril g. dr. I. Leskovar. Za šentiljčane se je konečno zahvalil rajnemu za ves trud in delo domači gospod kaplan Raušl.

Ko so se številni ljudje razhajali z mirrodvora, so želeli prav iz dna srca rajnemu tolikanj za obmejne Slovence zaslužnemu možu večno plačilo od Vsemogočnega, v katerega je imel tudi nepozabni Franjo najtrdnjše zaupanje!

Osebne vesti.

Duhovniške vesti. Za dekana sta bila imenovana gg. dekanijaška upravitelja: Franc Bratušek, kn. šk. konz. svetovalec in župnik v Svetinjah, za dekanijo Velika Nedelja, ter Viktor Lunder, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Kozjem, za deka-

nijo Kozje. — Umeščen je bil g. Friderik Sternad, provizor v Podčetrtku, kot župnik Kozje.

Nesreče.

Pet posestnikov pogorelo. Iz Laporja smo prejeli: Nismo še pozabili požarne nesreče, ki je pred kratkim zadela Mateja Sagadina v Laporju, že je našo faro pretresla nova, še strašnejša po svoji grozoti in obsegu. Pretekli teden je v noči od petka na soboto (25. januarja)

Kaj premišluje gospa Ivanka?

Novo perilo stane veliko denarja, ki ga vsak ne premore. Toda lepo belo, duhteče in trdno perilo ima pa lahko vsak. Saj terpentinsko milo Zlatorog pere vsako tkanino tako prizanesljivo, da traja dolgo vrsto let. Pri tem pa ga tako temeljito očisti vsake nesnage, da je kar veselje. Iz njega kar duhti po snagi in svežosti.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO